

Incumbensa da la Cumissiun per giustia e segirezza (CGS) concernent l'examinaziun e l'optimaziun da la giustia chantunala sin plaun d'emprima istanza (emprim sutsegnader Claus)

Cun la Refurma da las dretgiras 3 han il Cussegl grond e las votantas ed ils votants reglà l'onn 2022 da nov l'organisaziun da las dretgiras chantunalas superiuras. La nova Dretgira superiura vegn ad entrar en funcziun il 1. da schaner 2025.

La giurisdicziun penala e civila d'emprima istanza en il Grischun n'è ils ultims onns betg vegnida adattada essenzialmain a las sfidas actualas che resultan pervia da las prescripziuns da la Confederaziun: Per realisar la revisiun parziala da la Constituziun chantunala dals 17 da matg 2009 (detretschament da las incumbensas giudizialas) sco er en vista a l'entrada en vigur dal Cudesch da procedura penala svizzer, dal Cudesch da procedura civila svizzer e da la Procedura penala per giuvenils svizra, ha il Cussegl grond concludì ils 16 da zercladur 2010 ina revisiun totala da la Lescha davart l'organisaziun giudiziala ed ha surdà las anteriuras incumbensas giudizialas dals circuls a la Procura publica ed a las anteriuras dretgiras districtualas. In'ulteriura midada da la giurisdicziun d'emprima istanza è la finala vegnida realisada en il rom da la refurma dal territori, la quala il pievel grischun ha acceptà ils 23 da settember 2012. En quella èn las premissas structuralas dentant vegnidas midadas mo minimalmain.

En spezial n'èn betg vegnids midads (considerablmain) ils effectivs da las dretgiras, pia da la dotaziun da persunal dal presidi, dal vicepresidi e da las derschadras ed ils derschaders. A medem temp è la chargia da lavur da las dretgiras regiunalas creschida cumprodamain e cuntinuadamain durant quest temp, quai pervia da l'augment general da cas sco er pervia da lur complexità pli gronda. La dretgira chantunala sco istanza da surveglianza da las dretgiras regiunalas ha fatg scleriments davart il basegn da persunal da talas. Per cumpensar grondas chargias da lavur e gronds munts da pendenzas ha la CGS pudì sustegnair dapi il 1. da fanadur 2021 almain a curta vista differentas dretgiras regiunalas, quai cun agid da numerusas elecziuns supplementaras extraordinarias a temp limità.

A curta vista fruntan las dretgiras regiunalas sin ulteriuras sfidas. Quai èn p.ex. l'infrastructura, l'informatica (digitalisaziun da la giustia) u la segirezza.

Tenor l'avis da la CGS èsi inditgà, d'examinar en moda cumplessiva las structuradas e las proceduras da la giurisdicziun d'emprima istanza en il chantun.

Qua tras incumbensescha la CGS la Regenza da far entaifer 1 onn in rapport concernent l'optimaziun da l'organisaziun da las dretgiras d'emprima istanza e d'integrar en quest connex tranter auter ils suandants puncts en sias ponderaziuns:

- Las competenzas e las incumbensas da las dretgiras d'emprima istanza;
- dumber da las dretgiras d'emprima istanza;
- occupaziun da las dretgiras d'emprima istanza;
- infrastructura;
- realisaziun sin la proxima perioda d'uffizi.

Cuira, ils 23 d'october 2024

Claus, Rusch Nigg, Oesch, Derungs, Metzger, Pajic, Spagnolatti, Stocker, Walser, Wieland